

Vypne Slovensko Blackout na základe prieskumu verejnej mienky? Čo sa doteraz zdalo nepredstaviteľné, môže byť realitou!

- CZ24 News | 3. dubna 2020

SLOVENSKO: Vypnutie Slovenska na základe prieskumu verejnej mienky. Čo sa doteraz zdalo nepredstaviteľné, môže byť realitou. Podľa odborníkov a riaditeľov prieskumných agentúr je znalosť postoja obyvateľstva dôležitý, v súčasnej situácii by sa však nemal uprednostňovať pred názormi epidemiológov a virológov.

Premiér Igor Matovič hovorí o úplnom zavretí Slovenska na tri týždne. Toto závažné rozhodnutie však podmieňuje akýmsi spoločenským konsenzom, ktorý by sa dosiahol celospoločenskou diskusiou a prejavil napríklad v prieskume verejnej mienky. Pričom by sa doň malo zapojiť niekoľko tisíc recipientov.

Riaditeľ prieskumnej agentúry AKO Václav Hřích si myslí, že ak existujú riešenia, ktoré sú na základe epidemiológov rovnocenné, a je to len o výbere medzi nimi, tak možno uskutočnenie prieskumu o nich nie je zlý nápad. Mieni, že realizácia prísnych opatrení si bude vyžadovať plnú spoluprácu ľudí. „Teraz nehovorím o nejakom medicínskom faktore, skôr hovorím o dodržiavaní pravidiel ako takých. Ak by sa ukázalo, že ľudia s tým nesúhlasia alebo že to nechcú dodržiavať, tak je to možno práve pre tých odborníkov epidemiológov signál, že dobre, táto možnosť je validná, ale asi by sme ju ťažko vymáhali, podme hľadať niečo iné,” myslí si Hřích.

Nedá sa ísť proti ľuďom

Ako príklad uvádza, že ľudia veľmi zodpovedne pristúpili k sociálnej izolácii, noseniu rúšok či k zvýšenej hygiene. Dôvodom je práve to, že s tým ľudia súhlasia a aktívne sa do toho zapájajú. „Myslím si, že blackout by zrejme bol relatívne ťažko na sto percent vynútiteľný. Ak by sa mal realizovať, tak len v prípade, že ľudia budú dobrovoľne pravidlá plniť, lebo načo by nám to bolo, keby polovica národa by si povedala, že O. K., budem chodiť von,” uviedol Hřích.

Podobný názor má aj sociológ a riaditeľ prieskumnej agentúry Focus Martin Slosiarik. Podľa neho môže byť prieskum verejnej mienky najrozhodujúcejším faktorom, ale nesmie byť jediným. „V tomto prípade by bol pre názor vlády istou pomôckou,” myslí si Slosiarik. „Ale politici sú aj od toho politikmi, aby robili v ťažkých časoch dôležité rozhodnutia, ktoré nemusia korešpondovať s názorom verejnej mienky a musia ich práve urobiť aj napriek ich názoru,” nazdáva sa sociológ.

Podľa neho ide najmä o to, s akou podporou sa pri rozhodnutí môže vláda stretnúť. „Ak si odborníci myslia, že by bol blackout dobrý a podporujú ho, tak v tomto prípade politik má úplne legitímny dôvod ísť aj proti názoru verejnej mienky. Preto sú v takejto situácii dôležité odborné stanoviská epidemiologických a lekárskech autorít, ktoré by mali mať posledné slovo pri rozhodovaní sa vlády v tejto situácii,” uviedol Slosiarik. Zároveň dodáva, že „politik by mal mať informáciu, či bude musieť čeliť negatívnej reakcii publika, alebo bude mať jeho podporu”.

Počet nerozhoduje

Ako by však mohla byť zabezpečená reprezentatívnosť prejavu „celospoločenského konsenzu“ prieskumom verejnej mienky? Odborníci sa zhodujú, že nie je až taký podstatný počet respondentov, alfou a omegou je správna metodológia. „Podstatné sú dve časti metodológie. Jednou je spôsob kladenia otázky. Otázka musí byť úplne čistá, aby ten človek mohol reálne odpovedať. A nielen čistá, čo sa týka sugestívnosti alebo nesugestívnosti, ale je to práve o tom, aby tam boli všetky možné varianty. Aby sa nič neopomenulo. Druhá časť metodológie je spôsob zberu. Ten je v dnešnej situácii najvhodnejšie uskutočniť telefonickým zberom,“ vysvetlil Hřích.

Zároveň dodáva, že reprezentatívnosť je tvorená najmä štruktúrou vzorky. „Počet respondentov sa zvyšuje hlavne kvôli tomu, aby ste mohli hlbšie triediť. To znamená, aby ste sa nepozerali na výsledok len za celé Slovensko, ale aby ste sa mohli pozrieť napríklad na to, aký názor majú jednotlivé kraje, aký názor majú jednotlivé vekové skupiny... A tam je dôležité, že čím menšia vzorka, tak potom tá jednotlivá skupina má menšiu časť. Keď uskutočníte prieskum na vzorke štyroch tisíc, tak potom každé to triedenie podľa skupín je validnejšie. Možno nejaké tri-štyri tisíce respondentov už by bol dostatočný počet,“ uviedol riaditeľ agentúry AKO.

Podľa Martina Slosiarika by na reprezentatívnosť stačil bežný počet respondentov, niečo vyše tisíc. „Samozrejme, ktokoľvek môže urobiť väčšiu vzorku, ale to automaticky neznamená, že ten odhad spresníme o polovicu,“ myslí si sociológ.